

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistystoimi

21.9.2018

Ihastjärven koulun oppilaiden huoltajat
Ihastjärven koulun henkilökunta
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet
Kaupunginhallitus

Kuulemistilaisuus Ihastjärven koulun mahdollisen lakkauttamisen johdosta

Kutsumme Teidät kuntalain 22 §:n edellyttämään kuulemistilaisuuteen Ihastjärven koulun lakkauttamisen johdosta.

Kuulemistilaisuus pidetään ma 1.10.2018 Ihastjärven koululla alkaen klo 18 (kahvitus klo 17.30 alkaen).

Perusteet:

Mikkelin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 18.6.2018 § 71 kaupunkirakenneselvityksen, jossa esitetään Ihastjärven koulua yhdistettäväksi Kalevankankaan kouluun elokuun alusta 2019 alkaen toistaiseksi. Perusteluna Ihastjärven koulun oppilasmäärän lasku.

Tervetuloa tilaisuuteen!

Virpi Siekkinen
Sivistysjohtaja

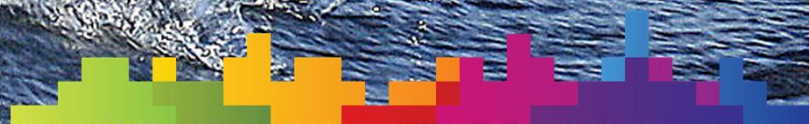
Seija Manninen
Kasvatus- ja opetusjohtaja

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Kuuleminen, Ihastjärven koulu 1.10.2018

Taina Harmoinen, kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja
Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja ja Seija Manninen, kasvatus- ja opetusjohtaja

Kuulemistilaisuuden kulku

- Tervetuloa
- Kaupunkirakenneselvitys, valtuusto 18.6.2018 § 71
  - Kokonaisuus
  - Pohjoinen alue
- Vaikutusten arviointi – keskustelun pohjaksi
  - Lapsivaikutukset
  - Maaseutuvaikutukset
  - Yritysvaikutukset
  - Mahdolliset työpajat arviointien täydentämiseksi, viikolla 41
- Päätöksenteon aikataulu
  - Kasvatus- ja opetuslautakunta ta2019-esitys ja toimenpiteet 18.10.2018 – lautakunnan esitys lausunnon (mm. vaikuttamistoimielimet) ja lausunnot annetaan suoraan kaupunginhallitukselle
  - Kaupunginhallituksen ta2019-esitys ja toimenpiteet palveluverkkoon 3.12.2018
  - Valtuuston ta2019-kokous ja palveluverkkopäätökset 10.12.2018
  - Valtuuston palveluverkkopäätöksen jälkeen käynnistetään ”uusien koulujen” toiminnan ja resurssien suunnittelu, koulumatkojen suunnittelu sekä koulukäytöstä vapautuvien koulukiinteistöjen jatkokäytöstä päättäminen

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Kaupunkirakenneselvitys
07.05.2018
Työryhmän yksimielinen esitys
rakennekoreista,
Kvalt 18.6.2018 § 71

Palveluverkkotarkastelu, lähtökohdat

- Selvityksen yhtenä lähtökohtana talouden tasapainotuksen ohella on ollut selvittää varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen palveluverkon kehittäminen vähintään keskipitkällä (5-10 vuotta) tähtäyksellä. Lukion palvelurakennetta ei tarkasteltu tässä työssä.
- Terveiden ja turvallisten toimitilojen sekä tuottavuuden ja tehokkuuden paranemisen rinnalla tavoitteena on paremman kasvun ja oppimisen polku paremman varhaisen puuttumisen sekä yhteisten resurssien käytön avulla.
- Tavoitteena on toimivat yksiköt, joista toisaalta henkilöstöresurssia voitaisiin kohdentaa paremmin, henkilöstön olisi mahdollista erikoistua paremman palvelun toteuttamiseksi sekä toisaalta saataisiin säästöä käyttötalousmenoihin. Selvitetään tilatarve varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnallisuudesta, näkökulmasta, väestöennusteiden ja oppilasmääräennusteiden pohjalta tavoitteena varhaiskasvatus ja perusopetus lähipalveluna – myös kiinteistöjen kuntoarviot ovat toimenpide-ehdotusten tausta-aineistona.
- Lisäksi tavoitteena on muodostaa alueellisia kokonaisuuksia, joissa koulu- ja/tai päiväkotirakennukset lähiliikuntapaikkoineen toimisivat alueellisina matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina, jotka mahdollistavat alueen asukkaille, järjestöille, yhdistyksille ym. toimijoille tiloja yhdessä ololle ja yhteiselle tekemiselle. Tätä koskevat mahdolliset muutokset palvelurakenteessa päätetään vuosittain talousarviossa tai erillispäätöksinä.

MIKKELI

Perusopetus

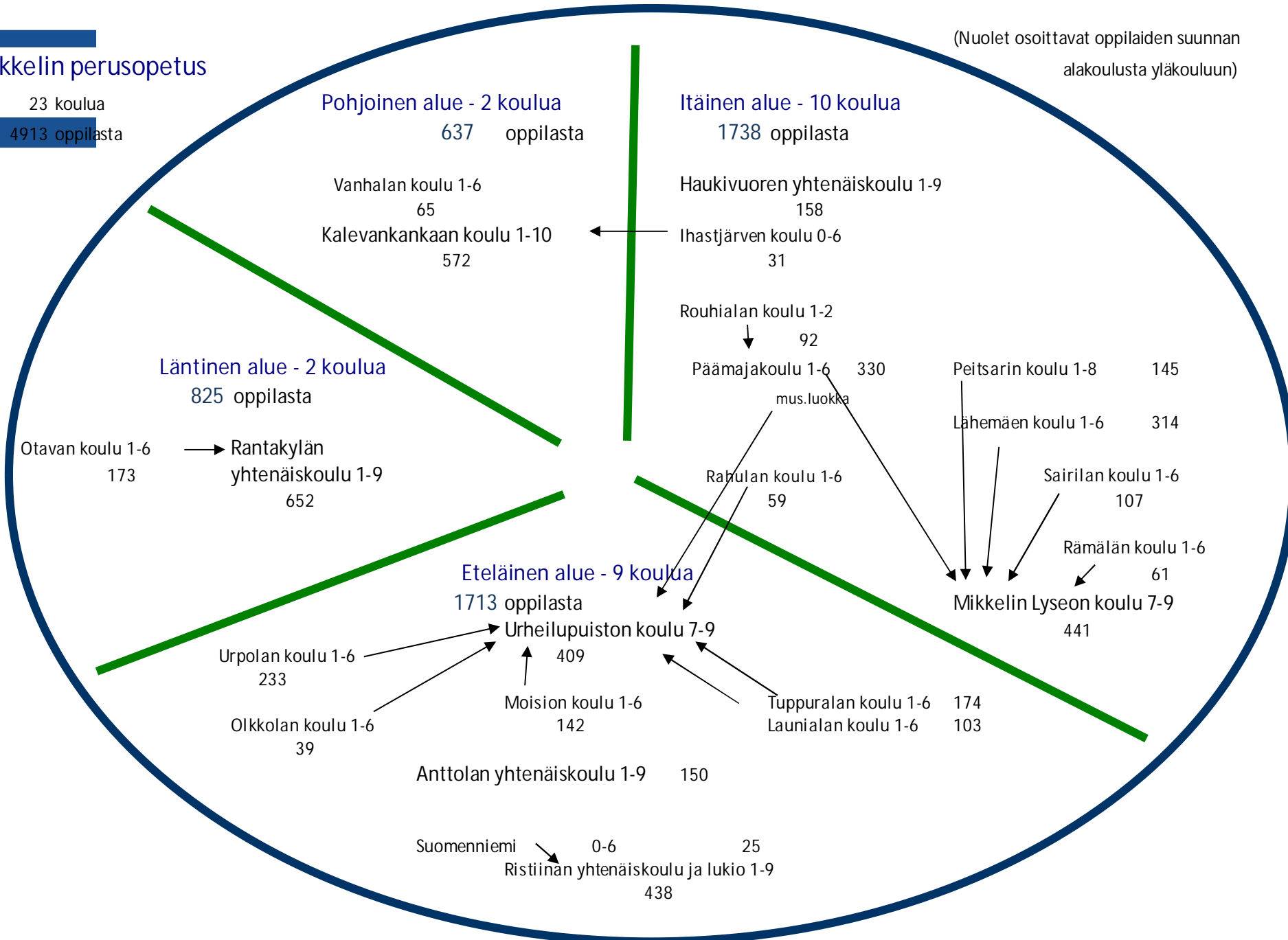
Mikkelin kaupungin perusopetus alueittain tilanne 17.1.2018

MIKI

Mikkelin perusopetus

23 koulua
4913 oppilasta

(Nuolet osoittavat oppilaiden suunnan
alakoulusta yläkouluun)

Kouluverkko 2023 -perusteita

- Lähtökohtana perusopetuslain 6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen (kunta osoittaa mahdollisimman lähellä olevan koulun)
- Tavoitellaan alakouluissa vähintään yksisarjaisia kouluja eli vähintään noin 150 oppilaan kouluja
- Tavoitteena:
  - eheytetty koulupäivä – koulutoimintaa ja kerhotoimintaa/harrastamista kouluilla ja niiden välittömässä läheisyydessä
  - lasten koulumatka-aikojen lyhentäminen valmistellaan siten, että
    - alle 13 -vuotiaiden kuljetusoppilaiden päivittäinen koulumatka odotuksineen kestää olennaisesti nykyistä enimmäiskestoa 2,5 tuntia lyhyempänä ja yli 13-vuotiailla olennaisesti nykyistä enimmäiskestoa kolmea tuntia lyhyempänä
  - mahdollisuus maksuttomiin koulukuljetuksiin olisi myös lapsilla, jotka jäävät koulupäivän päätteeksi koulun järjestämiin kerhoihin
- *lopulliset päätökset aikatauluista ja laajuudesta tehdään tarkemman valmistelun ja kustannustarkastelun jälkeen.*

Pohjoinen alue

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuu- tosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

- Kalevankankaan yhtenäiskoulu – pohjoisen alueen aluekoulu, 572 oppilasta, ennuste (syntyneet 2011-2016) lv 2023-24 533 oppilasta
- Ihastjärven koulu 31 oppilasta, ennuste lukuvuosi 2023-24 12 oppilasta – vähenevä oppilasmäärä
- Vanhalan koulu 65 oppilasta, ennuste 2023-24 49 oppilasta – vähenevä oppilasmäärä

TOIMENPIDE 1:

- Ihastjärven koulu yhdistyy Kalevankankaan oppilasalueeseen 8/2019. Ei vaadi investointeja, noin 600 oppilasta.

TOIMENPIDE 2:

- Vanhalan koulu jatkaa lukuvuoden 2022-23 loppuun. Oppilaat mahtuvat Kalevankankaan kouluun, kun noin 60 oppilaan tilatarve Lehmuskylän alueelta huomioidaan eteläisen aluekoulun tilasuunnittelussa ja kun oppilasalueiden rajoja tarkastetaan Kalevankangas-Päämaja-Urpola-koulujen kesken.

Läntinen alue

- Rantakylän yhtenäiskoulu – läntisen alueen aluekoulu, oppilaita 652, ennuste 2023-24 625 oppilasta
- Otavan alakoulu, oppilaita 173, ennuste 2023-24 178 oppilasta

EI TOIMENPITEITÄ

Keskusta-alue

- Päämajakoulu, oppilaita 330, ennuste 2023-24 319 oppilasta
- Rouhialan koulu, oppilaita 92, ennuste 2023-24 88 oppilasta

TOIMENPIDE

- Rouhialan koulun yhdistäminen Päämajakouluun 8/2021 alkaen Urpolan uuden koulun valmistuttua.

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuu-
tosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

Eteläinen alue 1/Urpolan, Urheilupuisto, Moisio ja Olkkola

- Urheilupuiston yläkoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 409 oppilasta, ennuste 2023-24 424 oppilasta (oppilaat tulevat nyt Urpolasta 117, Moisiossa 63, Päämajakoulusta musaluokkalaiset 75, Olkkolasta 24, Rahulasta 24, Launialasta 60 ja Tuppuralasta 75 – näistä osa menee liikuntaluokille Kalevankaalle)
- Urpolan alakoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 233 oppilasta, ennuste 2023-24 255 oppilasta
- Moisio alakoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 142 oppilasta, ennuste 2023-24 139 oppilasta
- Olkkolan alakoulu, terve koulu, 39 oppilasta, ennuste 2023-24 35 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rakennetaan uusi yhtenäiskoulu Urpolan koulun tontille, eteläisen alueen aluekoulu, johon yhdistetään Urpolan koulun luokat 1-6 (233), Moisio koulu (142) ja Olkkolan koulu (39) sekä näiden koulujen yläkoululaiset (117+63+24), Sairilan ja Rahulan koulujen yläkoululaiset (60+30) sekä osa Päämajakoulun yläkoululaisista, yhteensä noin 850 (joista yläluokkalaisista osa liikuntaluokille Kalevankankaalle). Urheilupuiston koulu yhdistetään uuteen eteläisen alueen aluekouluun.
- Investoidaan uusi aluekoulu noin 850 oppilasta. Urpolan uuden koulun ensimmäinen lukuvuosi alkaa 8/2021.
- (Oppilasalueen rajojen tarkastaminen Lehmuskylässä ja keskustassa noin 60 oppilasta, Kalevankankaan, Päämajakoulun ja uuden eteläisen alueen yhtenäiskoulun kesken).

Eteläinen alue 2/Ristiina ja Suomenniemi

- Ristiinan yhtenäiskoulu 438 oppilasta, ennuste 2023-24 378 oppilasta
- Suomenniemen alakoulu 25 oppilasta, ennuste 2023-24 17 oppilasta
- *Suomenniemellä on käynnissä elinvoimahanke, jonka toteutumista seurataan.*

TOIMENPIDE:

- Keskitetään Suomenniemen Kilikello-päiväkotiin alkuopetuksen 1-3-luokat, ja ohjataan alueen 4-6-luokkalaiset Ristiinan yhtenäiskouluun, järjestely toteutetaan 8/2020 alkaen.
- Varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen tiloiksi valitaan koulu, jonka tiloissa ja piha-alueessa tulee huomioida lasten ikäjakauma 1-8-vuotiaat, päiväkotikiinteistöstä luovutaan.

Eteläinen alue 3/Anttola

- Anttolan yhtenäiskoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 150 oppilasta, ennuste 2023-24 130 oppilasta,

TOIMENPIDE:

- Oppilaat ovat jo väistötiloissa
- Uusi koulu on suunnitteilla, tavoite: uusi koulu valmis 12/2019 mennessä

Itäinen alue 1/Peitsari, Lähemäki, Tuppurala ja Launiala sekä Rämälä

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuutosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

- Peitsarin alakoulu, sisäilmaongelmainen koulu, 145 oppilasta, ennuste 2023-24 127 oppilasta – sisäilmaongelmainen kiinteistö
- Lähemäen alakoulu 314 oppilasta, ennuste 2023-24 308 oppilasta
- Tuppuralan alakoulu 174 oppilasta, ennuste 2023-24 199 oppilasta
- Launialan alakoulu 103 oppilasta, ennuste 2023-24 89 oppilasta
- Rämälän alakoulu 61 oppilasta, ennuste 2023-24 62 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rakennetaan uusi Lähemäen aluekoulu, jonne ohjataan Lähemäen ja Peitsarin koulun oppilaat sekä Rämälän ja Launialan oppilaat, yhteensä (314+145+61+103), yhteensä 600-650 oppilasta
- Tuppuralan koulu jatkaa alakouluna (sis. alueen eskarit)
- Alueen yläkoululaiset Mikkelin Lyseoon, joka on itäisen alueen yläkoulu
- Investointitarve 600-650 oppilaan Lähemäen alakoulu
- Peitsarin, Launialan ja Rämälän koulut yhdistyvät uuteen Lähemäen aluekouluun sen valmistuessa lukuvuoden 8/2023 alkaessa.

Itäinen alue 2/Sairila ja Rahula

- Sairilan koulu 107 oppilasta, ennuste 2023-24 85 oppilasta
- Rahulan koulu, sisäilmaongelmainen koulu, 59 oppilasta, ennuste 2023-24 51 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rahulan koulun oppilaat siirtyvät väistöön syksystä 2018 alkaen Sairilaan, noin 170 oppilasta, ei lisätilan tarvetta (koululla myös alueen eskarit 24 lasta)
- Rahulan koulu yhdistyy Sairilan kouluun 8/2019 alkaen
- Sairilan koulusta yläkouluun → Urpolan uuteen aluekouluun.

Itäisen alueen yläkoulu -> Mikkelin lyseo

Yläkoululaiset

- uudesta Lähemäen koulusta (jossa Lähemäen, Peitsarin ja Launialan koululaiset),
 $150+75+60= 285$
- Tuppuralan koulusta, 75
- Osa Päämajakoulun yläkoululaisista
- Huomioitava myös Rämälän alueen yläkoululaiset, joista osa Haukivuorelle ja osa lyseoon

- Yhteensä lyseolla tulee olemaan noin 480 oppilasta, joista osa Kalevankankaalle liikuntaluokille.

Itäinen alue 3/Haukivuori

- Haukivuoren yhtenäiskoulu 158 oppilasta, ennuste 2023-24 167 oppilasta

EI TOIMENPITEITÄ

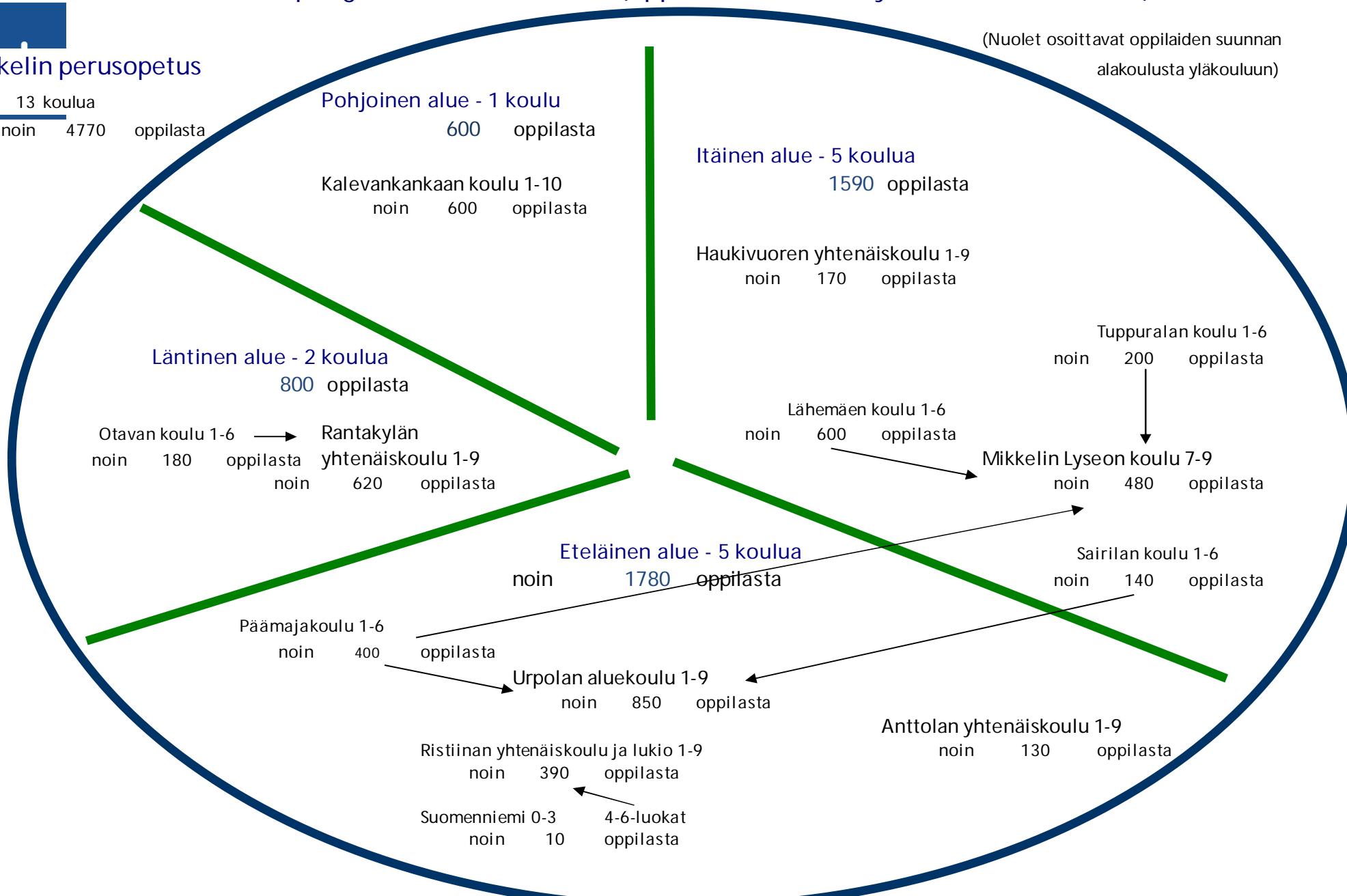
Mikkelin kaupungin kouluverkko 2023 (oppilasennuste tehty tilanteesta 10/2017)

MIKKELI

Mikkelin perusopetus

13 koulua
noin 4770 oppilasta

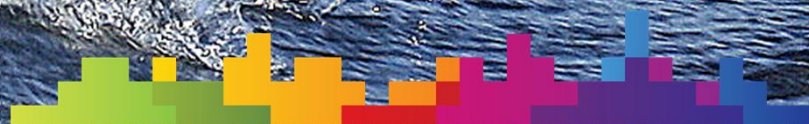
(Nuolet osoittavat oppilaiden suunnan alakoulusta yläkouluun)

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Pohjoinen alue
Kalevankangas-Ihastjärvi-Vanhala

Laskennan yleisiä periaatteita

Kyseessä on suunnitelmakokonaisuus, jossa yksi plus yksi on enemmän kuin kaksi. Jos joku osa kokonaisuudesta poistetaan, voi sopeutuksen määrä suhteessa pienetä enemmän kuin mitä yksi, poistettu osa edustaa.

Kyseessä on vain yhden ajankohdan kuva,

Joka muuttuu ajassa, esimerkiksi mahdolliset ryhmäkoot ja opettajamäärät sekä ohjaajat

Muuta huomioon otettavaa:

- Jos koulurakenne tiivistyy, hallinnon tarve vähenee
- Kaikissa kouluissa tarvitaan kirjat ja ruokaa. Jos ruokahuollon kustannus vähenee, tullaan isommassa yksikössä toimeen pienemmällä henkilömäärällä.
- Kun riittävän monta koulua niputetaan, alkaa todellisuudessa purkautua suhteessa enemmän tukipalveluita, joihin kuuluu myös hallinto.
- Koulukyydit voivat kasvaa koulujen yhdistyessä. Tämä joko lasketaan pääluvun mukaisesti tai vastaavasti kaikki yhdistyvän koulun lapset lasketaan keskihinnalla kuljetusoppilaiksi.

Kokonaisuudessa on suuri merkitys myös sillä, että useiden koulujen/päiväkotien remonttitarve poistuu.

Toiminnan kustannukset

KUSTANNUSRAKENTEET

- Hallinto:
  - hallintoon liittyvät kustannukset (rehtoreiden palkoista osuus joka ei ole opetusta, sisäiset talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintapalvelun, tietohallinnon kulut)
  - yleishallintotiimin kustannukset, jonne koulusihteeritkin kuuluvat, ovat hallinnossa sisäisenä menona ja tämä sisältää koulusihteereiden puhelin-, tilavuokra-, koulutus- yms. menot. Hallinnossa ovat myös koulujen vahtimestaripalvelut
  - vahtimestarit ovat hallinnossa, koska kustannukset on sisällytetty yleishallintotiimin sisäiseen erään.
- Opetus: opetuksen kustannukset (opetus, tuki- ja erityisopetus kuten palkat (rehtorien palkoista opetustoiminnan osuus), oppikirjat, opettajien henkilöstökoulutukset, muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetukset), erityisopetus on opettajien palkkojen, oppikirjojen yms. osalta opetuksessa. Erityisopetuksen kuljetuskustannukset ovat koulukyydeissä, ruokailut ruokailuissa jne. Tavoitteena on, että luokalla olisi noin 20 oppilasta, alimmilla luokilla(1-2) luokat olisivat mahdollisuuksien mukaan pienempiä kuin ylemmillä luokilla (3-6).
- Kouluverkon tiivistyessä opettajien määrä voi vähentyä.
- Ruokailu: kouluruokailuun liittyvät kustannukset (ruoka, elintarvikkeet, muutamien pikkukoulujen keittäjien palkkakustannukset, kalustot/laitteet)
- Koulukyydit: kodin ja koulun väliset kuljetuskustannukset
- Oppilashuolto: Ohjaajien/koulunkäyntiavustajien kustannukset näkyvät oppilashuollossa, koulurakenteen tiivistyessä pyritään maltillisesti vähentämään ohjaajien lukumääriä.
- Kiinteistö: tilavuokrat, siivous, myös siivouksen ostot ovat kiinteistökustannuksissa.

- Uudisrakennus 12 neliötä per lapsi (suosituksen mukainen, tarkasteltiin myös muilla neliömäärillä)
- Uudisrakennus 2.000 euroa per neliö, remonttivaihtoehdossa 900 euroa per neliö
- Poisto 5 % - pienenee ajan kuluessa. Laskennassa poisto on suurimmillaan.
- Käyttökustannus pienenee nykytasosta 20 % uudessa versus vanha (arvio)
- Korkotaso 1 %, alussa suurimmillaan, pienenee ajan kuluessa, laskennan alussa korko on suurimmillaan.
- Rahoitus helpottuu ja alaskirjaus vähenee, kun arvioidaan myyntihinnat rakennuksille ja tonteille tai purkuhinnat rakennuksille.
- Esimerkiksi Lähemäen koulusta tulee alueen toiminnallinen keskus -> matalan kynnyksen yhteisöllinen tila (kirjasto ja kokoontumistilat nuorille ym.) suunnitellaan koulun yhteyteen

Oppilaat	Kalevan- kangas	Ihastjärvi	Vanhala	Yhteensä
1-luokka	43	6	11	60
2-luokka	34	3	6	43
3-luokka	48	5	9	62
4-luokka	46	5	11	62
5-luokka	51	5	16	72
6-luokka	57	7	12	76
7-luokka	91	0	0	91
8-luokka	103	0	0	103
9-luokka	99	0	0	99
Yhteensä	572	31	65	668

Opettajat	Kalevan- kangas	Ihastjärvi	Vanhala	Yhteensä
1-luokka	0	0	0	0
2-luokka	0	0	0	0
3-luokka	0	0	0	0
4-luokka	0	0	0	0
5-luokka	0	0	0	0
6-luokka	14	2	5	21
7-luokka	0	0	0	0
8-luokka	0	0	0	0
9-luokka	19	0	0	19
Yhteensä	33	2	5	40
Opettajista johtavat opettajat	2	0,5	0,5	3

Ryhmiä yhdistelemällä järkevästi päästään ryhmäkokoihin 18-22, minkä seurauksena opettajien lukumäärä voi alentua kuudella ja muu opettajaresurssi yhdellä.

Ohjaajien määrään tavoitellaan kahden ohjaajan säästöä.

Tukipalveluissa siivoukseen ja ruokahuoltoon on mahdollista saada aikaan 2-3 henkilötyövuoden säästö.

Koulurakennus ja ympäristö	Kalevankangas	Ihastjärvi	Vanhala	Yhteensä
Koulun pinta-ala	9 282	929	995	11 206
josta Vaka käytössä	0	0	0	0
Pinta-ala oppilasta kohden	16	30	15	
Koulun kunto KA, 1=hyvä, 4=huono	2	1 uusi 1, vanha 4		
Lämmitysmuoto	K-lämpö/sähkö	Sähkö	Öljy/sähkö	
Lämmitys vuodessa euroa	154 578	12 301	21 793	188 673
Koulun tasearvo	11 124 270	2 293 962	1 371 866	14 790 098
Myyntihinta-arvio	0	25 000	50 000	75 000
Kolmen -viiden vuoden aikana tehtävät investoinnit	1 500 000	0	200 000	1 700 000
Muu käyttökustannus vuodessa	67 101	23 194	10 213	100 507
Poisto, v. 2017	465 042	51 261	48 763	565 066

Muuta koulurakennukseen yms kuuluvaa	Kalevankangas	Ihastjärvi	Vanhala
Liikuntatila	hyvä	hyvä	pieni
Ruokala	hyvä	hyvä	hyvä
Veistosali	hyvä	hyvä	hyvä
Piha-alue	hyvä	hyvä	hyvä

Ihastjärven koulun oppilasmäärä on pieni ja edelleen laskeva. Vanhalan koulun uusi osa on siirtokelpoinen.

Muita olennaisia tietoja	Kalevan- kangas	Ihastjärvi	Vanhala	Yhteensä
Kuljetus kodin ja koulun välillä (alakoululaiset)	25	21	52	98
Lapsia yhteensä	572	31	65	668
Kuljetuskustannus kodin ja koulun välillä	145655	38 947	73 505	258 107
Kuljetuskustannus kuljetuslasta kohden	5826,2	1 855	1 414	2 634
Muu kuljetuskustannus	4869	3 019	6 418	14 306

Koulukuljetuksen piiriin siirtyy maksimissaan 23 uutta oppilasta.
Tämä tarkoittaa noin 35-40.000 euron lisäkustannusta.

Koulujen bruttomenot v. 2017/tilinpäätöstiedot	Kalevan- kangas	Ihastjärvi	Vanhala	Yhteensä		Muutos		
Hallinto	350 725	21 519	26 320	398 564		-47 839	Ihastjärvi ja Vanhala	
Opetus	2 638 019	198 021	319 293	3 155 333	-7	-552 183		
Johtavat opettajat								
Ruokailu	240 252	49 093	26 090	315 435	-2	-62 400		
Koulukyydit	145 655	38 947	73 505	258 107	23	37 584		
Oppilashuolto	819 150	12 206	12 072	843 428	-2	-40 000		
Kiinteistö	1 250 555	152 618	194 039	1 597 212		-249 638	Ihastjärvi ja Vanhala	
Yhteensä	5 444 356	472 404	651 319	6 568 079		-914 476		
					Toimintakate	-914 476		
					Tulos	-1 014 500		
					Alaskirjaus	2 979 895		

	Kalevankangas	3-6 Ristiinaan	Rahula Saari	Rouhiala Päämajaan			
	Ihastjärvi	1-3 päivähoiton yhteys	erätilassa	auttaa Vanhalan viipaleratkaisu			
	Vanhala						
	Pohjoinen alue	Eteläinen alue 1	Eteläinen alue 2	Itäinen alue 1	Itäinen alue 2	Päämaja-Rouhiala	Kaikki yhteensä
Opettajat	-7	-18	-1	-7	0	-1	-34
Johtajat	-1	-1	0	-2	0		-4
Muu opettajaresurssi ERTO tms	-1	0	0	-1	0	-2	-4
Ohjaajat	-2	-1	-0,43	0			-3,43
Siivous	-0,25	-0,2	0	-0,2	-0,33		-0,98
Ruokahuolto	-2	-1	0	-1	-0,33	-1	-4,83
Muut avustavat	0	-1	0	-1,5	0		-2,5
Muutokset laskettuna koulujen 2017 bruttomenoista							
Hallinto	-47 839	-97 925	-9 283	-91 923	-22 934	-10 891	-280 795
Opetus	-552 183	-1 266 749	-37 160	-545 369	0	-70 335	-2 471 796
Ruokailu	-62 400	-31 200	0	-31 200	-10 296	-15 600	-150 696
Koulukyydit	37 584	70 000	24 171	78 526	50 000	50 000	310 281
Oppilashuolto	-40 000	-20 000	0	-30 000	0		-90 000
Kiinteistö	-249 638	-399 909	-138 146	-286 586	-119 079	-111 331	-1 304 688
Rakennus		19 752 000	150 000	14 952 000		100 000	34 954 000
Toimintakate	-914 476	-1 745 783	-160 417	-906 551	-102 309	-158 157	-3 987 693
Korkovaikutus	0	197 520	1 500	149 520	0	1 000	349 540
Toimintakate+korkovaikutus	-914 476	-1 548 263	-158 917	-757 031	-102 309	-157 157	-3 638 153
Poistojen muutos	-75 643	690 832	-3 604	466 323	-14 698	-13 436	1 049 775
Muuttuva tulos	-990 118	-857 431	-162 521	-290 708	-117 007	-170 593	-2 588 379
Alaskirjaus	2 979 895	4 983 944	624 499	5 376 101	198 710	437 805	14 600 954
Rahoitusvaikutus	75 000	1 150 000	50 000	950 000	100 000	100 000	2 425 000
Purkuvaikutus	142 650	1 435 000		937 500	94 200	0	2 609 350

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka. Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemutosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

Itäinen alue 2	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate	51 155	51 155					
Purkuvaikutus		94 200			Rahulan koulu Sairilaan		
Poistojen muutos		14 698					
Alaskirjaus		198 710					
Rahoitusvaikutus		100 000					
Ei rakenneta							

Pohjoinen alue	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate		228 619	228 619			228 619	228 619
Purkuvaikutus			71 325				71 325
Poistojen muutos			37 821	Ihastjärvi ja Vanhala Kalevankankaaseen.			37 821
Alaskirjaus		1 489 948					1 489 948
Rahoitusvaikutus			37 500				37 500
Ei rakenneta							

Eteläinen alue 2	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate			80 209	80 209			
Purkuvaikutus			0	0			
Poistojen muutos			0	-3 604			
Alaskirjaus				624 499	Suomenniemen järjestely		
Rahoitusvaikutus				50 000			
Investointi			150 000				

Et. alue yhtenäiskoulu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate			654 668	654 668		218 223	218 223
Purkuvaikutus		Urpolaan		1 435 000			
Poistojen muutos		Moisio, Olkkola ja Urheilupuisto		0	690 832		
Alaskirjaus				0	4 983 944		
Rahoitusvaikutus				0	862 500		287 500
Investointi		9 876 000	9 876 000				

Päämaja-Rouhiala	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate				79 079	79 079		
Purkuvaikutus					0		
Poistojen muutos				0	5 000		
Alaskirjaus				0	437 805		
Rahoitusvaikutus				0	100 000		
Investointi				100 000			

Itäinen alue 1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate						453 276	453 276
Purkuvaikutus		Lähemäki, Peitsari, Launiala ja Rämälä					937 500
Poistojen muutos							466 323
Alaskirjaus							5 376 101
Rahoitusvaikutus							950 000
Investointi				4 984 000	4 984 000	4 984 000	

Rakennejärjestelyä, joka on alueittain jaksotettu (esimerkiksi pohjoinen alue), on jaksotettu eri vuosille suhteellisina osuuksina toimintakatteen muutoksessa. Kun useita kouluja siirretään yhteen, voi sopeutus olla keskimäärin enemmän kuin vain esimerkiksi kahden koulun yhdistyessä.

Poistuvat parakit	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Anttola			240 000			0	0	
Urheilupuisto					642 000		0	
Kaikki yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Toimintakate	51 155	359 982	1 203 496	733 747	721 079	900 117	900 117	4 869 693
Purkuvaikutus	0	94 200	71 325	1 435 000	0	0	1 008 825	2 609 350
Poistojen muutos	0	14 698	37 821	690 832	5 000	0	504 144	1 248 892
Alaskirjaus	0	198 710	2 114 447	4 983 944	437 805	0	6 866 049	14 600 954
Rahoitusvaikutus	0	100 000	87 500	862 500	100 000	0	1 275 000	2 425 000
Kertaluontoiset, menot	0	292 910	2 185 772	6 418 944	437 805	0	7 874 874	17 210 304
Kertaluontoiset, tulot	0	100 000	87 500	862 500	100 000	0	1 275 000	2 425 000
Investoinnit, koulut	0	10 026 000	9 876 000	5 084 000	4 984 000	4 984 000	0	34 954 000
Investoinnit, päiväkodit	2 100 000	5 890 000	5 950 000	2 500 000	0	0	0	16 440 000
Investoinnit yhteensä	2 100 000	15 916 000	15 826 000	7 584 000	4 984 000	4 984 000	0	51 394 000

Lapsivaikutusten arviointi/ Ihastjärven koulun lakkauttaminen ja yhdistäminen Kalevankankaan kouluun

1. Asia tulee vireille

Arvioitava päätös tai asia: Ihastjärven koulun lakkauttaminen ja yhdistäminen Kalevankankaan kouluun

Valmistelija(t): Kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen

Arviointiin osallistuneet: Ihastjärven koulun henkilöstö 28.9.2018
sekä Ihastjärven koulun oppilaat viikolla 39

Lapsivaikutusten arvioinnin tarpeen arviointi:

Ennakkoarviointia ei tarvita, perustelut:

Ennakkoarviointi tarvitaan

Mihin lapsiryhmiin päätös erityisesti vaikuttaa: Ihastjärven koulun oppilaisiin

2. Määritellään arvioinnissa olevat vaihtoehdot:

Ratkaisuvaihtoehto 0 Nykytila

Ratkaisuvaihtoehto 1 Ihastjärven koulu yhdistyy Kalevankankaan yhtenäiskouluun

Ratkaisuvaihtoehto 2

3. Tiedon kerääminen

Jo olemassa oleva tieto: Kaupunkirakenneselvitys 2018 ja siihen liittyvät kuulemistilaisuudet

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkirakenneselvityksen 18.6.2018, jossa Ihastjärven koulua esitetään lakkautettavaksi ja yhdistettäväksi Kalevankankaan kouluun 1.8.2019 alkaen.

Toteutettavat kyselyt tai lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa kuulemiset:

Ihastjärven koulun oppilaiden kuuleminen viikolla 39.

Vanhempien kuuleminen 1.10.2018

4. Tiedon kokoaminen, vaikutusten kuvaaminen ja yhteenveto

Merkitse alla olevaan taulukkoon huomionne eri ratkaisuvaihtoehtojen osalta. Taulukkoon kirjataan sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset.

Arvioitavat asiat/ kriteerit	Ratkaisuvaihtoehto 0 NYKYTILA SÄILYY	Ratkaisuvaihtoehto 1 IHASTJÄRVEN KOULU YHDISTETÄÄN KALEVANKANKAAN YHTENÄISKOULUUN
	Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?	Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?
Lasten oikeus kehittymiseen Miten ratkaisu vaikuttaa lasten	Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu.	Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu.

<p>hyvinvointiin ja kehitykseen?</p>	<p>Pieni koulu voidaan kokea turvalliseksi. Opetus tapahtuu yhdysluokissa. Oppilas tuntee kaikki koulussa. Iltapäivätoimintaryhmiä ei ole aina muodostunut, koska ilmoittautuneita lapsia ei ole aina ollut riittävästi. Joitakin kerhoja. Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee Koulumatkat ovat lyhyemmät. Koulun oppimisympäristö on hyvä ja toimiva. Oppilashuollon ja laaja-alaisen erityisopetuksen henkilöstöä on koululla harvemmin käytettävissä. Koulussa ei välttämättä ole saman ikäisiä oppilaita – vertaisryhmät ja -tuki? Pienestä ryhmästä voi olla vaikeampi löytää kavereita. Pieni oppilasmäärä voi vaikeuttaa sosiaalisten sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua ja kehittymistä.</p>	<p>Opetus tapahtuu vuosiluokittain, ei yhdysluokissa. Iltapäivätoimintaa järjestetään vuosittain. Kerhotoimintaa runsaammin kuin pienemmällä koululla. Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee. Koulumatkat ovat pitemmät. Koulun oppimisympäristö on hyvä ja toimiva Oppilashuolto ja laaja-alainen erityisopetus ovat paremmin hyödynnettävissä ja saatavissa päivittäin isommassa yksikössä. Isompi yhteisö mahdollistaa monipuolisempia tilaisuuksia sosiaalisen vuorovaikutuksen harjoitteluun ja kaverisuhteiden luomiseen Yhtenäiskoulussa oppilas voi suorittaa koko perusopetuksen ilman koulun vaihdoksia Isompi koulu voidaan kokea turvattommaksi. Koulun ja opetushenkilöstön vaihtuminen voi aluksi jännittää. Ryhmäkoot voivat kasvaa.</p>
<p>Lasten näkemysten kunnioittaminen: Kuinka lapsia kuultu ratkaisun valmistelussa ja kuullaankohaita toteutuksessa ja seurannassa? Jos ei ole kuultu, perustelut miksi ei</p>	<p>Opettajat ovat kuulleet ja kirjanneet Ihastjärven koulun oppilaiden ajatuksia viikolla 39</p>	<p>Opettajat ovat kuulleet ja kirjanneet Ihastjärven koulun oppilaiden ajatuksia viikolla 39.</p>
<p>Syrjimättömyys: Miten ratkaisu vaikuttaa erilaisiin lapsiin? (Kuinka on huomioitu esim. tytöt/pojat, vähävaraiset perheet, maahanmuuttajataustaiset lapset, vammaiset lapset?)</p>	<p>Perusopetus on maksutonta. Oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioiminen. Oppilashuollon ja laaja-alaisen erityisopetuksen henkilöstöä käytetään koululla harvoin.</p>	<p>Perusopetus on maksutonta. Oppilashuolto ja laaja-alainen erityisopetus ovat paremmin hyödynnettävissä ja saatavissa päivittäin isommassa kouluyksikössä. Kaikissa ikäluokissa on tyttöjä ja poikia. Muutos voi pelottaa</p>
<p>Lapsen edun ensisijaisuus: Mitä ristiriitoja päätöksentekoon sisältyy lapsen hyvinvoinnin eri osa-alueiden kesken? Miten hyvinvoinnin eri osa-alueita painotetaan?</p>	<p>Koulu on lähempänä kotia. Pienessä koulussa kaikki tuntevat toisensa.</p>	<p>Koulu on kauempana. Toisaalta isommassa koulussa on enemmän mahdollisuuksia luoda ja kehittää sosiaalisia suhteita ja oppilashuollon sekä erityisopetuksen palvelut ovat päivittäin käytettävissä.</p>

Mikä voisi heikentää lapsen edun toteutumista?		Kuljetusmatkat pitenevät
Miten ratkaisuvaihtoehtoa voisi muokata, jotta se tukisi paremmin lapsen edun toteutumista?		Kuljetukset pyritään hoitamaan mahdollisimman sujuvasti. Päätös on tehtävä hyvissä ajoin, jotta jää aikaa uuteen kouluun tutustumiseen ja muutoksen käytännön valmisteluun. Oppilaiden tukeminen ennen siirtymistä ja sen jälkeen.
Liittykö ratkaisuvaihtoehtoon lapsiin kohdistuvia yhteisvaikutuksia jonkun muun lapsiin vaikuttavan käytännön päätöksen kanssa? Jos, niin minkä?		

Vaihtoehtojen vertailu ja analysointi/ yhteenvetoa:

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu molemmissa vaihtoehdoissa. Kaupunki rakennutti Ihastjärvelle aivan uuden koulun vuonna 2011. Tästä huolimatta koulun oppilasmäärä on vähentynyt merkittävästi. Pieni koulu voidaan kokea turvallisiksi ja kodinomaiseksi. Toisaalta pienessä koulussa on vähemmän tarjolla oppilashuollon palveluja ja vertaissuhteiden muodostuminen voi olla joskus vaikeaa. Isommassa koulussa on enemmän mahdollisuuksia vertaissuhteiden muodostumiseen ja oppilashuollon palvelujen käyttöön. Ihastjärven koulun oppilaat siirtyvät nykyisin 7. luokalle Kalevankankaan kouluun, joten se olisi joka tauksessa heidän yläkoulunsa 7.-9. luokkien aikana.

Siirtyminen isompaan kouluun voidaan kokea myös pelottavaksi ja jännittäväksi asiaksi. Jos Ihastjärven koulu päätetään lakkauttaa ja yhdistää Kalevankankaan kouluun, se vaatii oppilaiden tukemista ennen ja jälkeen muutoksen. Jos koulukuljetusmatkat pitenevät, niiden suunnitteluun olisi kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta ne olisivat mahdollisimman sujuvia.

5. Päätösehdotus:

Päätösehdotus ja perustelut: Mikkelin kaupunginvaltuusto on 18.6.2018 hyväksynyt kaupunkirakennetyöryhmän suunnitelman, jossa Ihastjärven koulua esitetään lakkautettavaksi ja yhdistettäväksi Kalevankankaan kouluun 1.8.2019 alkaen.

6. Päätös ja siitä tiedottaminen:

Tehty päätös: Kaupunginvaltuusto päättää asiasta vuoden 2018 loppuun mennessä.

Päätöksestä tiedottaminen: Tiedotus kaupungin kotisivuilla, lehdistössä ja kaupungin sisäisesti. Tiedotus huoltajille koulun kautta.

7. Seuranta ja arviointi:

Seuranta suunnitelma: Seuranta ja arviointi osana koulujen lukuvuosisuunnitelmaa.

Maaseutuvaikutusten arviointia, kouluverkkoratkaisujen yhteydessä/arvioinnin laati sivistysjohtaja Virpi Siekkinen

Maaseutuvaikutusten arviointi on työkalu onnistuneiden päätösten tueksi. Päätöksentekijän tulee olla tietoinen päätösten vaikutuksista maaseutuun ja siellä asuviin ihmisiin. Suomalaisella maaseudulla on monia vahvuuksia, joilla on merkitystä elinvoiman rakentamisessa. Ennakkovaikutusten arviointi on lähes aina suuntaa-antavien tietojen esittämistä. Maaseutuvaikutusten arviointia on tehty pääsääntöisesti kuntajakoselvitysten yhteydessä. (Maaseutuvaikutusten arviointi kunnan kehittämisen työkaluna, Kuntaliitto 2015)

Vaikutukset tulisi arvioida tarkasti aina, kun se on mahdollista. Tarkka arviointi tarkoittaa käytännössä numeerista arviointia. Tämä on helppoa, kun arvioidaan esim. jonkin hankinnan tai palvelun tuotannon välittömiä kuluja (esim. käyttökustannukset). Pitkän aikajänteen vaikutuksia, jotka aiheutuvat usein monen vaikutustyyppin yhteisvaikutuksena ketjuuntumisen kautta, pystytään usein kuvaamaan vain varsin yleisellä tasolla toteamalla, mitkä tekijät vaikuttavat toisiinsa ja millä tavalla. Tällöin vaikutusarviointi tapahtuu laadullisesti erotuksena määrällisestä tai numeerisesta arvioinnista. Laadulliset arviointikuvaukset ovat tyypillisiä esim. missä tahansa organisaatiomuutoksessa, jonka vaikutuksia ei koskaan kyetä kaikkien vaikutustyyppien osalta esittämään tarkasti ja numeerisesti, mutta joissa muutoksen hyötyjä (tai haittoja) perustellaan usein esim. toiminnan tehostumisella tai synergiaetujen saavuttamisella. (Vaikutusten ennakoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa, Kuntaliitto 2011)

Maaseutuvaikutukset kouluverkkomuutoksissa

Muutoksen kohde	Nolla-vaihtoehto/Ihastjärven koulu säilyy	Vaihtoehto/Ihastjärven koulu yhdistetään Kalevankankaan yhtenäiskouluun
ihmisten elinolot, viihtyvyys ja terveys	totuttu elämä/arjen sujuvuus jatkuu ennallaan, koulutoiminta jatkuu, koulun tilat harrastamiseen ja esim. kokoontumisiin säilyvät	voi vaikuttaa ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen: lähikoulu siirtyy etäämmälle, harrastustilat voivat siirtyvät etäämmälle -> lisää kylälaisten matkustuskustannuksia, voi vähentää yhteisöllisyyttä.
elinkeinot, yritystoiminta ja kilpailukyky – <i>katso erillinen yritysvaikutusten arviointi</i>		
työ ja osaaminen	ei vaikutusta	ei vaikutusta
asuminen ja palvelut	valtaosa kuntalaisista pitää tärkeänä, että palvelut ovat mahdollisimman lähellä omaa kotia; alakoulu säilyy lähempänä kotia suurimmalla osalla lapsia	Ihastjärvi-Kalevankangas etäisyys noin 20 km – joillekin lapsille Kalevankankaan yhtenäiskoulu on Ihastjärven koulua lähempänä; kouluverkon tiivistäminen ei vaikuta opetuksen saatavuuteen:

		lakisääteinen palvelu turvataan ja koulukuljetukset turvaavat palvelun saatavuuden
infrastruktuuri, saavutettavuus ja yhteydet	nyt koulukuljetuksissa osa lapsista (Ihastjärvi 18/26)	koulukuljetettavien lasten määrä kasvaa (Ihastjärvi 24/26, koulumatka pitenee (matkat ja aika); julkisen liikenteen mahdolliset lisääntyvät koulukuljetusvuorot ja/tai -reitit mahdollistavat myös muiden matkustajien julkisen liikenteen käytön
vetovoimatekijät (ympäristö, maisema ja kulttuuri)	lähikoulu voi houkutella ja sitouttaa ihmisiä ko. alueelle	koulun lakkauttaminen voi vaikuttaa alueen kiinteistöjen arvoon tai voi olla vaikuttamatta;
kansalaisten osallistumiseen ja yhteisöllisyyteen sekä sosiaaliseen pääomaan	kokoontumistila säilyy lähellä, yhteisöllisyys säilyy, sosiaalinen pääoma säilyy	kokoontumistila siirtyy mahdollisesti etäämmälle -> matka pitenee (ajallinen kesto ja taloudellinen vaikutus), etäisyys voi heikentää osallistumista ja/tai yhteisöllisyyttä, mutta voi myös lisätä sitä: uusia yhteisöjä, uusia ystäviä ja sosiaalisia verkostoja sekä muiden yhteisöjen palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sekä muita resursseja; uusi ja laajempi yhteisö voi luoda uutta ja se voi lisätä sosiaalista pääomaa

Huom!

Ihastjärvelle valmistui 2011 uusi koulu. Uusi koulu ei kuitenkaan ole saanut ko. lähikoulun alueen asukaslukua ja/tai lapsimäärää kasvamaan. Ihastjärven koululle suunniteltu toimintamalli "koulu kylän toimintakeskus vauvasta vaariin" ei ole ottanut "tuulta alleen" ja mm. suunniteltu ikäihmisten ateriapalvelu koulun kautta ei ole kokeilun jälkeen jatkunut vähäisen kysynnän vuoksi.

Ihastjärven koulu monipuolisine tiloineen on toiminut lähialueen asukkaiden tärkeänä ja monipuolisena lähiliikunta- ja harrastuspaikkana.

Yhteenveto

Nolla –vaihtoehdon osalta asiat säilyvät totutulla tavalla ja olemassa olevat verkostot ja mahdollisuudet pystytään hyödyntämään melko lähellä asuinalueita.

Kyläkoulun säilyminen lähipalveluna turvaa lyhyemmät (sekä kilometrein että ajallisesti mitatut) koulumatkat sekä ko. alueella asuville lähempänä sijaitsevat harrastamiseen ja vapaa-aikaan sopivat tilat.

Myös koulujen yhdistämisen yhteydessä tulee koulumatkojen sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnittää erityistä huomiota. Jos etäämmällä olevaan kouluun järjestetään julkisen liikenteen reitti/reittejä ja vuoroja, mahdollistaa tämä myös muille alueen asukkaille julkisen liikenteen käytön.

Alueen koulun lakkauttaminen voi heikentää alueen elinvoimaa ja vetovoimaa sekä vaikuttaa kiinteistöjen arvoon. Toisaalta nykyiset kyläkoulut eivät ole toimineet esim. Mikkelin alueella vetovoimatekijöinä, vaan kouluverkon muutosten syynä on pääsääntöisesti ollut ko. lähikoulualueen lapsi- ja oppilasmäärän pieneneminen. Arviointia koulun sijainnin, olemassa olon/lakkauttamisen ja kiinteistöjen arvon kehittymisen suhteesta ei tehty.

Koulun siirtyessä kauemmaksi avautuu uusia mahdollisuuksia ja verkostoitumisen muotoja. Uudessa tilanteessa tulee haaste tai mahdollisuus organisoida toimintoja uudella tavoin.

Lausunto yritysvaikutusten arviointia varten

MIKKELIN KOULUVERKKOUUDISTUS

Lausunnon tausta

Tämä lausunto on valmisteltu Mikkelin kaupungin sivistystoimen pyynnöstä, Mikkelin kaupungin kouluverkko uudistuksen yritysvaikutusten arviointia varten.

Lausuntoa varten ei ole tehty kyselytutkimukseen perustuvaa selvitystä tai muuta tutkimusta, vaan lausunto perustuu yleisiin selvityksiin ja käsittelee kouluverkon vaikutusta yritystoimintaan yleisellä tasolla. Lausuntoa on tarkoitettu käyttämään kokonaisarvion materiaalina.

Lausunto ei ota kantaa yksittäisiin yrityksiin. Yksittäisten yritysten ja etenkin yrittäjien kohdalla vaikutukset voivat olla yleisistä linjoista poikkeavia mutta lausunnossa on pyritty ottamaan huomioon tärkeimpiä yleisiä isoja linjoja. Lausunnon tärkeimpänä taustamateriaalina on Keskuskauppakamarin ”Alueiden kilpailukyky 2016” [1] -tutkimus.

Yritys sijoittumiseen vaikuttavat tekijät yleisesti

Alueiden kilpailukyky [1] -tutkimuksen mukaan yritystoiminnan sijaintiin ja toimintakykyyn vaikuttavat tekijät on lueteltu kuvassa 1.

Kuva 1. Yritysten edustajilta kerätyt tiedot sijaintiin ja toimintaedellytyksiin vaikuttavista tekijöistä [1]

Yleisimmät yrityksen sijaintiin ja toimintaedellytyksiin Suomessa vaikuttavat tekijät

Alueiden kilpailukyky 2016 (n=1122) ja 2011 (n=1280)

*Tärkeysjärjestys vaikuttaa sijaintiin paljon tai erittäin paljon –osuuksien mukaan

2016 Suuri merkitys*

1. Sopivan työvoiman saatavuus 60 %
2. Liikenneyhteydet 59 %
3. Markkinoiden läheisyys 59 %
4. Alueella on kasvukeskus 52 %
5. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö 52 %

2011 Suuri merkitys*

1. Sopivan työvoiman saatavuus 66 %
2. Liikenneyhteydet 61 %
3. Markkinoiden läheisyys 56 %
4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö 51%
5. Alueella on kasvukeskus 51 %

Kaikista tärkein tekijä tutkimuksen [1] mukaan on sopivan työvoiman saatavuus, tämä tekijä on ollut merkittävimpiä tekijänä useammalla tutkimuskierroksella. Myös muut tärkeimmät tekijät ovat toistuneet perättäisissä tutkimuksissa.

Kouluverkoston tai yksittäisen koulun vaikutus yritysten sijaintiin tai toimintaedellytyksiin kuuluu kyselyssä [1] viidenneksi tärkeimpään kohtaan ”Turvallinen ja viihtyisiä elinympäristö”. Edellä mainitussa kohdassa kouluverkko on yksittäinen tekijä ja yksittäinen koulu on kouluverkon sekä etenkin koulutuksen toimivuuden yksi osa. Yksittäinen koulu ei näin tarkasteltuna olisi kovin merkittävä tekijä yritysten sijoittumiseen. Kyselyn [1] 19:sta alueesta yhden alueen vastauksista oli erikseen nostettu esiin huoli kouluverkon supistumisesta vetovoimatekijänä, muilla alueilla huoli keskittyi lähinnä ammatillisen tai ylemmän tason koulutuksen karsimiseen tai puuttumiseen alueelta.

Yksittäisen peruskoulun merkitystä ei voi siis pitää kovin merkittävänä koko alueen houkuttelevuuden kannalta yritysten näkökulmasta.

Yrityksen sijoittumisen ohjaaminen kaavoituksella

Kaavoitus ohjaa merkittävässä määrin asumisen, yritystoiminnan ja pääasiassa muunkin yhteiskunnan rakenteiden sijoittumista. Kaavoituksessa on omat periaatteensa ja lähtökohtansa alueiden kaavoitukseen. Miksei:llä kaavoituksen ohjaavuudesta on sellainen mielikuva, että erityyppiselle yritystoiminnalle pyritään kaavoittamaan tontteja eri paikkoihin. Palveluyritykset lähemmäksi ihmisiä mutta valmistavalle yritykselle täytyy usein olla enemmän tilaa (isommat hallit ja piha-alueet), mahdollisuus saada ympäristölupa vaikka melusyistä siten, että läheinen asutus ei sitä rajoittaisi. Valmistavalle yritykselle liikenneyhteyksissä tarpeet voivat poiketa palveluyritysten tarpeista, kun palveluyrityksissä on oltava siellä missä ihmiset liikkuvat ja valmistavalle teollisuudelle tärkeää hyvä raskaan liikenteen väylä valtateille. Tilarapteen perusteellakin saatetaan ohjata erilaista yritystoimintaa eri alueille.

Koulut, käsittääksemme, sijoitetaan asutusalueiden perusteella eikä yritystoiminnan sijoittuminen vaikuta juuri koulujen sijoittumiseen. Ehkä paremminkin sijoittumista ohjaa se, että teollisuusalueen melu tai liikenne ei aiheuttaisi vaaraa koulutiele.

Sijoittumisessa yritystonttien ja koulujen välinen yhteys on näin tarkastellen heikko. Yritykset valitsevat sijaintinsa saatavilla olevista tonteista/kiinteistöistä sen perusteella, että missä on mahdollisesti sopivaa yritysverkostoa, logistinen sijainti ja toki myös työvoimalle helppo saavutettavuus sekä esimerkiksi hyvät ruokapalvelut työntekijöille. Palveluyrityksille keskeistä on asiakaskunnan saavuttaminen.

Kaavoituksen perusteet on varmistettava Mikkelin kaupungin kaavoituksesta.

Suoria yritysvaikutuksia

Suoria yritysvaikutuksia yksittäisen yrityksen osalta voivat olla yksittäisen yrityksen tarjoamat palvelut yksittäiselle koululle. Tällaista palvelua voisi olla vaikka siivouspalvelut tai kiinteistöhuolto, kuten lumityöt.

Koulujen palvelut ovat kuitenkin kilpailutettuja, eikä lähiyrityksille, sivistystoimen mukaan, anneta mitään etuoikeutta, vaan kaikki kilpailevat samoilla ehdoilla. Näin ollen yritystoiminnankaan ei pitäisi olla koulun suhteen sijoittumisessa kovin oleellista merkitystä laajemmassa mittakaavassa, vaan palvelu voi tulla mistä päin vain. Lisäksi on huomioitava, että yrityksen toimipiste ja palvelua tuottavan henkilön liikkuminen voivat olla hyvinkin erillään toisistaan eli työntekijä voi tulla koululle, vaikka kotoa tai ”ringiltä”. Yksittäiselle yritykselle merkitystä koulun häviämisellä voi kuitenkin olla. Yksittäiselle yrittäjälle koulun häviäminen läheltä voi johtaa esimerkiksi siihen, että yrittäjä ei enää jatkossa osallistu vaikkapa lumityö-kilpailutuksiin, koska työkoneella kauas siirtyminen aiheuttaa kustannuksia, minkä vuoksi ei enää pärjää kilpailutuksessa.

Myös lähiruokatoimitukset voisivat olla yksi asia, joka voi vaikuttaa lähialueen yrityksiin, jotka toimittavat ruokaa. Ruokatoimitukset ovat kuitenkin pääasiassa keskitettyjä, sivistystoimen mukaan ja merkitykset eivät ole oleellisia.

Kouluille suunnattujen palveluiden tuottamisessa kouluverkostolla on vaikutusta etenkin sen takia, että isommat yksiköt kasvattavat myös kilpailutusten laajuutta. Isompiin kilpailutuksiin pienemmillä yrityksillä voi olla vaikeampi osallistua.

Huomattavaa on, että edellä mainituista palveluista merkittävä osa on kaupungin omaa työtä ja kouluverkon muutosten myötä työntekijöiden työpaikka voi muuttua tai aiheuttaa muita vaikutuksia kaupungin työntekijöihin. Nämä eivät ole kuitenkaan yritysvaikutuksia.

Suoria yritysvaikutuksia on myös vaikutukset kuljetusyrityksille. Jos koulujen määrää karsitaan, on todennäköinen vaikutus kuljetusmäärien kasvaminen. Kuljetukset ovat myös kilpailutettuja ja yrittäjä/yritys voi sijaita missä päin vain.

Erikseen mainittavana tunnustetaan selkeästi yksi yritysryhmä, joka voi olla kohtuullisen tiukasti linkittynyt kouluun. Tällainen yritysryhmä on perhekodit. Niiden sijaintia mietittäessä pohdittaneen myös koulun läheisyyttä. Toisaalta kaupunki järjestää koulukyydit näissäkin kohteissa asuville lapsille, joten yritystoiminnan mahdollisuudet eivät lähtökohtaisesti sula pois koulun siirtyessä, jos välimatka ei kasva ihan dramaattisesti.

Nyt sivistystoimen tarkastelun alla on Ihastjärven ja Rahulan koulut. Miksei ei tarkastele yksittäisten lähellä sijaitsevien yritysten riippuvuutta koulusta. Yksittäistapaukset täytyy tarkastella yrityksen omasta pyynnöstä. Tämän tarkastelun voi tarvittaessa tehdä Mikkelin kaupungin sivistystoimi, koska heillä on tiedossa, kuinka moni yritys toimittaa tarkastelun alla oleville kouluille palveluita ja tehdä johtopäätöksiä näihin yrityksiin tulevista vaikutuksista.

Työvoiman liikkuvuus

Koska työvoiman saatavuus on yrityksille todella tärkeä tekijä, tarkastellaan tässä lausunnossa vielä yksittäisten koulujen vaikutusta työvoimaan.

Aiemmin työvoima asui usein hyvin lähellä työpaikkoja, kuten esimerkiksi Pellosniemellä tehtaan viereisissä kerrostaloissa, koska tieyhteydet olivat huonompia ja autoja oli vähemmän kuin nykyisin. Nykyään välimatkat ovat niin sanotusti lyhentyneet ja työssäkäyntialueet laajentuneet, koska ihmiset valitsevat miellyttävän asuinpaikan monella muulla perusteella, kuin vain työmatkan pituuden perusteella.

Kokonaisuudessaan työmatka saattaa sisältää esimerkiksi lasten viennin hoitoon ja siirtymisen työpaikalle. Näin lasten hoidon sijainti suhteessa työpaikan sijaintiin voi olla arjen sujumisen kannalta merkittävä tekijä. Se sijaan kouluun lapset siirtyvät lyhyen matkan itse tai koulukuljetuksin eikä vastaavaa riippuvuutta ole. Tästä voisi todeta, että riittävän hajautettu päivähoitoverkko on työmatkan osalta oleellinen tekijä, kouluverkon osalta vaikutus ei ole niin suuri.

Kolminaisuus työ-koulu-harrastukset ovat kuitenkin asia, jota kouluverkkouudistusta harkitessakin täytyy kuitenkin miettiä, koska kokonaisuus vaikuttaa ihmisten, työntekijöiden, viihtyvyyteen. Tästä asiasta kaupunki kantaa suurta vastuuta ja hyvä kiinnittää siihen huomiota myös kouluverkkoa tarkasteltaessa [2], jotta kaupunki säilyy työntekijöille houkuttelevana alueena.

Yhteenveto

Yksittäisen peruskoulun merkitystä alueiden kilpailukyvyyn kannalta ei voida pitää kovin merkittävänä tekijänä, kun verrataan yrityspäätäjiltä kerättyyn tietoon [1].

Yrityksen sijainti suhteessa kouluun on harvoin suoraan liiketoimintalähtöistä, vaan merkittävämpi ohjaava tekijä on kaavoitus, jossa Miksein käsityksen mukaan yritysten ja koulujen lähekkäin asettaminen ei ole ohjaava tekijä. Tämä on varmistettava kaavoituksesta.

Suorissa yritysvaikutuksissa on tunnustettu lähinnä kouluille tuotettavia palveluita ja näissä sivistystoimi on itse paras arvioimaan kuinka moni yritys kärsii suorista vaikutuksista tietyn koulun lakkauttamisesta.

Työvoiman saatavuuden kannalta yksittäisen koulun sijainti ei pitäisi vaikuttaa mitenkään ratkaisevasti alueen yritysten työvoiman saantiin. Sen sijaan koko alueen houkuttelevuus, ”viihtyisiä ja turvallinen asuin ympäristö”, on kunnan/kaupungin yksi oleellisimpia tehtäviä ja tässä yksi todella tärkeä osatekijä on koulutus.

Kouluverkko ja koulujärjestelmän toimivuus vaikuttaakin yritystenkin sijoittumisperusteisiin koko seutukunnan mittakaavassa, koska koulutus on oleellinen osa ”Viihtyisiä ja turvallinen elinympäristö”-näkökulmasta. Yrittäjät, yritysten johtajat ja työntekijät ovat ihmisiä, jotka varmasti pohtivat lastensa koulutusmahdollisuuksia. Kouluverkon täytyy olla siis laadukas, kattava tarjonnaltaan, viihtyisiä ja saavutettava. Tästä näkökulmasta on erittäin tarpeellista, että Mikkelin kaupunki saa pidettyä yllä laadukkaan ja kattavan koulupalvelun. Miksei ei ota kantaa siihen miten tämä parhaiten onnistuu. Yksittäisen koulun ja alueen vetovoiman välillä merkitys ei ole niin suuri kuin alueen vetovoiman ja koko kouluverkon sekä sen sisältämän tarjonnan välillä on.

Yksittäinen koulu vaikuttaa yritysten tuotannon tekijöiden viihtymiseen ainakin tietyillä alueilla eli yksittäisten asuinalueiden/kylien vetovoimaan ja toivottavaa on, että Mikkelissä riittää tarpeeksi vetovoimaisia alueita työntekijöiden näkökulmasta.

Peruskoulutuksen lisäksi muullakin koulutusjärjestelmällä on hyvin merkittävät vaikutukset alueen kilpailukykyyn yritysten näkökulmasta. Kauppakamarin [2] jäsenkyselyssä yritykset ilmaisivat huolensa ja toiveensa siitä, että saadaan riittävästi koulutettua työvoimaa. Kyselyssä yritykset toivoivat kaupungilta myös vahvaa huolenpitoa alueen elinvoimasta ja hyvästä ympäristöstä, jossa asua ja elää.

Kaupunki voi siis merkittävästi vaikuttaa alueen vetovoimaan ja sitä myöden työvoiman saatavuuteen, koulutuksen toimivuus on yksi asia ja Miksei pitää erittäin tärkeänä, että yritysvaikutuksia pohditaan kaikessa kaupungin koulutukseen suuntaamissa panostuksissa ja toimenpiteissä.

LÄHTEET:

[1] ALUEIDEN KILPAILUKYKY 2016: Yritysten näkökulma. Keskuskauppakamari syyskuu 2016. ISBN 978-952-5620-82-5

[2] Kauppakamarin kysely jäsenyrityksille.

1. Aloitus

Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Taina Harmoinen kertoi, että 9.10.2018 klo 18 on kyläläisten kuulemistilaisuus Ihastjärven koululla ja 18.10.2018 lautakunta käsittelee kokouksessaan asiaa. Lausuntoja pyydetään käsittelyn jälkeen. 3.12. kaupunginhallitus käsittelee lakkauttamista kokouksessaan ja lopullinen päätös jää kaupunginvaltuuston tehtäväksi 10.12.2018.

Sivistysjohtaja Virpi Siekinen avasi kuulemistilaisuuden klo 18.00.

2. Esittely

Mikkelin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 18.6.2018 § 71 kaupunkirakenneselvityksen, jossa esitetään Ihastjärven koulua yhdistettäväksi Kalevankankaan kouluun elokuun alusta 2019 alkaen toistaiseksi. Perusteluna Ihastjärven koulun oppilasmäärän lasku.

3. Käsittely

- ◆ Kaupunkirakenneselvitys, valtuusto 18.6.2018 § 71
- ◆ Palveluverkkotarkastelu ja peruskouluarvio on tehty 17.1.2018. Kouluverkko 2023 - perusteisiin kuuluu lähikoulun periaate ja vähintään yksisarjaiset koulut, jotka ovat vähintään 150 oppilaisia. Myös eheytetty koulupäivä ja koulumatka-aikojen lyhentäminen pyritään valmistelemaan niin, että alle 13-vuotiailla matkat odotuksineen olisivat korkeintaan 2,5h. Myös maksuton koulukuljetus pyritään mahdollistamaan.
- ◆ Toimenpiteitä olisi kaksi: Ihastjärven koulu yhdistyy Kalevankankaan kouluun ja Vanhalan koulu jatkaa ainakin vuoden 2022 - 2023 loppuun.
- ◆ Kysymyksiä ja kommentteja huoltajilta:
  - Miksi Ihastjärvi terveenä ja uutena kouluna ei toimisi puskurikouluna?
  - Veronmaksajana ihmetyttää tällainen koulunrakennustoiminta.
  - Koulumatka-ajat EU:n mukaan saavat olla 1,5h/päivä. Miksi Mikkeliissä on pidemmät ajat?
  - Onko tutkittu, että isot koulut olisivat lapsille hyväksi?

- Mikä on Waltti -korttien käytön jatkuvuus ja toimivuus linja-autoissa? Kortit toimivat pääosin kaupunkialueen autoissa.
  - Miten hoituu koulupäivän ja liikunnan/kerhojen yhdistäminen? Onko kaikkien pakko osallistua?
  - Pohjoisen alueen kouluna toimii Kalevankangas. Mikä on mahdollisen kehätien tilanne?
  - Millainen on uusien koulujen rakentamisen laatu, valvonta ja huolto?
  - Millaiset ovat ilmanlaatu ja oireilut Kalevankankaalla?
  - Ihastjärven koulun pitkän ajanjakson alasajo ei ole houkutellut uusia oppilaita.
  - Miten koulukuljetusten aikataulut ja kyytien sujuvuus hoidetaan jatkossa jouheviksi?
  - Oppilashuollon toimivuus isossa koulussa pohdituttaa. Kokemuksien mukaan isossa koulussa isommat resurssit eivät silti takaa parempaa tukea.
  - Tuen tarve ja mahdollistaminen täytyy taata mahdollisen siirtymisen aikana ja jälkeen.
  - Koulutyörauhan takaaminen koko kuluvalle lukuvuodelle on taattava.
  - Kouluruokakulttuuri kouluissa on hyvin erilaista. Isoissa kouluissa moni jättää ruuan syömättä.
  - Koulun ja kylän yhteisöllisyys jää ison koulun myötä vähiin.
  - Onko Ihastjärven koulua tarjottu esim. sisäilmaongelmallisille oppilaille?
- ◆ Esiteltiin myös muiden alueiden jatkotoimenpiteet. Kouluverkko 2023 tavoittelee, että kaupungissa olisi kymmenen koulua vähemmän.
  - ◆ Pohdittiin poliittisen päätöksenteon haasteita ja huoltajien/kyläläisten vaikuttavuuden tärkeyttä.
  - ◆ Esiteltiin laskennan yleisiä perusteita. Esimerkiksi koulurakenteen tiivistyminen vähentää hallinnon ja ruokahuollon henkilöstön määrää. Myös toiminnan kustannukset ja tilasuunnittelu vaikuttavat osaltaan laskentaan.
  - ◆ Kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen kävi läpi sisäilmatyöryhmän raporttia Kalevankankaan koulun osalta. Kokonaistilanne on ollut aiempaa parempi. Auditorio ja musiikkiluokka ovat olleet oireilupaikkoja. Tarkempia tutkimuksia tehdään eri asioiden suhteen. Kouluterveydenhoitaja seuraa oireilutilannetta.
  - ◆ Lähikoulumenetelmä koskettaa koulun alueen ulkopuolisia oppilaita. Heidän tulee hakea paikkaa Kalevankankaalta, jos sinne haluaa siirtyä luokkatovereiden kanssa.
  - ◆ Käytiin läpi LAVA (lasten vaikuttavuuskysely) sivistysjohtaja Virpi Siekkisen johdolla, joka tehtiin Ihastjärven koulussa viikolla 39.

- ◆ Pohdittiin Ihastjärven koulun tilojen kohtaloa.
- ◆ MVA:n ja yritysvaikutusten lausunnon läpikäynti sivistysjohtaja Virpi Siekkisen johdolla
- ◆ Päätöksenteon aikataulu (kts. kohta 1)

4. Lopetus

Kyläläisten kuulemistilaisuus järjestetään 9.10.2018, jonne huoltajat ja kyläläiset ovat tervetulleita.

Materiaalit sivistysjohtaja Virpi Siekkinen toimitti sähköpostitse rehtorille. Kyläyhdistyksen puheenjohtaja suorittaa jatkojakelun kyläläisille.

Sivistysjohtaja Virpi Siekkinen päätti tilaisuuden klo 20.35.

5. Liite: osallistujalista

JAKELU: kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen, paperiversio allekirjoituksin

vakuudeksi,

Mikkelissä 1.10.2018

Jari Jalkanen
Ihastjärven koulun rehtori